

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

A. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Όνομα: Δημήτριος

Επώνυμο: Λιάκος

Όνομα πατρός: Αντώνιος

Τόπος γέννησης: Λάρισα

Έτος γέννησης: 1971

Οικογενειακή κατάσταση: Έγγαμος, πατέρας δύο παιδιών

Ηλεκτρ. Ταχυδρομείο: liakos712003@yahoo.gr, dliakos@culture.gr

B. ΣΠΟΥΔΕΣ

1. Πτυχίο Τμήματος Ιστορίας - Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ (1995), με βαθμό 7,23 (Λίαν Καλώς)

2. Διδακτορικό δίπλωμα Τμήματος Αρχιτεκτόνων της Πολυτεχνικής Σχολής του ΑΠΘ (2000) με βαθμό Άριστα (θέμα διατριβής: «Τα λιθανάγλυφα του Αγίου Όρους», με επιβλέποντα τον καθηγητή κ. Ν. Νικονάνο).

Γ. ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

Αγγλικά

Δ. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

I. Τρέχουσα δραστηριότητα

1. Αρχαιολόγος ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Χαλκιδικής και Αγίου Όρους. Στην υπηρεσιακή του δραστηριότητα προσγράφονται η διενέργεια ανασκαφών, η επίβλεψη έργων συντήρησης και αναστήλωσης και οι καταγραφές έργων τέχνης και κειμηλίων σε διάφορες μονές του Αγίου Όρους. Συμμετείχε επίσης στην επιστημονική ομάδα διοργάνωσης της Έκθεσης κειμηλίων του Αγίου Όρους στο Παρίσι (Petit Palais) το 2009.

2. Διδάσκων στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Σπουδές στην Ιστορία, την Πνευματικότητα, την Τέχνη και την Μουσική Παράδοση του Αγίου Όρους» του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ (2018-σήμερα).

II. Παρελθούσα δραστηριότητα

1. Επιστημονικός συνεργάτης στα ερευνητικά προγράμματα του ΑΠΘ «Αποτύπωση μαρμάρινων εκκλησιαστικών γλυπτών 18^{ου} - 20^{ου} αιώνα στις Κυκλάδες. Τέμπλα - Άμβωνες» (1995, 1998) και «Η εκκλησιαστική μαρμαρογλυπτική στο Αιγαίο από τον 16^ο έως τον 20^ο αιώνα» (1998-1999).

2. Διδάσκων Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας στη Σχολή Ξεναγών Θεσσαλονίκης (2003-2005).

3. Επιστημονικός συνεργάτης των Ελληνικών Ταχυδρομείων στην έκδοση συλλεκτικών λευκωμάτων με θέματα την ξυλογλυπτική και την γλυπτική του Αγίου Όρους (2015 και 2016).

E. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Συνεργάτης της Αγιορειτικής Εστίας στις επιστημονικές εκδόσεις: *Το Άγιον Όρος στα χρόνια της Απελευθέρωσης (1912)* (2012) και *Το Άγιον Όρος των προσκυνητών* (υπό έκδοση).

2. Συμμετοχή στην Επιστημονική - Οργανωτική Επιτροπή της Αγιορειτικής Εστίας για την σύσταση του προγράμματος επεταικών εκδηλώσεων για την συμπλήρωση διακοσίων ετών από την Ελληνική Επανάσταση και την συμβολή του Αγίου Όρους (Δεκέμβριος 2021).

3. Συμμετοχή σε ελληνικά και ξένα ντοκιμαντέρ με αντικείμενο την τέχνη του Αγίου Όρους.

4. Συνδιοργανωτής Στρογγυλής Τράπεζας με θέμα *Bridges between the Secular and Spiritual World: Missing Links between Monasteries and Society (10th – 17th Centuries)* στο 24^ο Διεθνές Συνέδριο Βυζαντινών Σπουδών που θα διεξαχθεί στην Κωνσταντινούπολη (23-28 Αυγούστου 2021).

5. Συμμετοχή στην ομάδα επιστημονικών επιμελητών έκδοσης που αφορά στον Μοναχισμό από το Πανεπιστήμιο του Tbilisi (το 2020).

6. Κριτής επιστημονικών άρθρων σε επιστημονικά περιοδικά και Πρακτικά Διεθνών Συμποσίων.

ΣΤ. ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΟ - ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

1. «Μεταβυζαντινές ανάγλυφες πλάκες εντοιχισμένες στους χορούς των καθολικών του Αγίου Όρους», *Από τη μεταβυζαντινή τέχνη στη σύγχρονη, 18ος-20ος αι.*, Πρακτικά, Θεσσαλονίκη 1998, 111-120.

2. Τα μαρμάρινα θυρώματα του νέου καθολικού της μονής Ξενοφώντος του Αγίου Όρους», *Ελληνικά* 48 (1998) 168-177.

3. «Η μεταβυζαντινή γλυπτική στο Άγιον Όρος», *Μακεδονικά* 33 (2003) 195-216.

4. Η μικροξυλογλυπτική στο Άγιον Όρος κατά την όψιμη μεταβυζαντινή περίοδο, Ε΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ελλάδος και Κύπρου, 3-5 Οκτωβρίου 2003, Κέρκυρα, Ιόνιο Πανεπιστήμιο – Τμήμα Ιστορίας, Εισηγήσεις - Ερευνητικά-μεταπτυχιακά προγράμματα, περιλήψεις ανακοινώσεων, Κέρκυρα 2005, 248-249.

5. «Ο γλυπτός διάκοσμος σε κρήνες και φιάλες των αγιορειτικών μονών», *Βυζαντινά* 26 (2006) 347-368.

6. «Μεταβυζαντινά ξυλόγλυπτα στο Άγιον Όρος(1600-1750)», *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας ΚΗ* (2007) 283-292.

7. «Το βυζαντινό μαρμαροθετημένο δάπεδο του καθολικού της μονής Ιβήρων Αγίου Όρους», *Nikos Alexiou, The End, 52^η Διεθνής Έκθεση Τέχνης Biennale της Βενετίας (Κατάλογος Ελληνικής Συμμετοχής)*, Αθήνα 2007, 47-60.

8. «Από το σκευοφυλάκιο της μονής Ιβήρων: πρόδρομες παρατηρήσεις στη μελέτη των έργων μικροτεχνίας», *Το Αρχαιολογικό Έργο στη Μακεδονία και στη Θράκη* 20 (2006), Θεσσαλονίκη 2008, 539-550.

9. «Ξυλόγλυπτοι σταυροί με επενδύσεις στην αγιορειτική μονή Ιβήρων (16^{ος} –17^{ος} αι.)», *Βυζαντινά* 28 (2008) 331-362.

10. «Από την ανώνυμη στην επώνυμη γλυπτική παραγωγή. “Δρόμοι” στο Άγιον Όρος», *Α΄ Συμπόσιο Νεοελληνικής Εκκλησιαστικής Τέχνης*, Πρακτικά, Αθήνα 2008, 521-540.
11. *Signum Salutis. Cruces de orfebreria de los siglos V al XII*, Oviedo 2008, 172-176 (no 27).
12. «The Byzantine *Opus Sectile* Floor in the katholikon of Iviron Monastery on Mount Athos», *Zograf* 32 (2008) 37-44.
13. *Le Mont Athos et l'Empire byzantin. Tresors de la Sainte Montagne*, Κατάλογος Έκθεσης στο Petit Palais (10 Απριλίου - 5 Ιουλίου 2009), Παρίσι 2009, 118-119 (no. 17), 156-157 (no. 61), 162-164 (no. 65, 66), 166, 170-171 (no. 71), 180- 181 (no. 78), 180, 183 (no. 81), 188, 195 (no. 92), 236, 240-241 (no. 123-124), 242, 244 (no. 127), 262, 264, 265, 266, 267 (no. 149, 150, 151, 152), 268, 275 (no. 160), 280-281 (no. 164).
14. «Περί της μεταβυζαντινής γλυπτικής του Θεσσαλικού χώρου», *Αρχαιολογικό Έργο Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας 2 (2006)*, Πρακτικά Επιστημονικής Συνάντησης, τ. 1, Βόλος 2009, 657-670.
15. «Έργα ξυλογλυπτικής στη μονή Ιβήρων Αγίου Όρους (17ος και 18ος αι.)», *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας Λ΄* (2009) 301-312.
16. «Steatite Icon with the Deposition at the Monastery of Iviron, on Mt Athos», *Zograf* 34 (2010) 65-70.
17. «Διάγραμμα μεταβυζαντινής ξυλογλυπτικής στο Άγιον Όρος: η περίπτωση της μονής Ιβήρων», *Ζ΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ελλάδας και Κύπρου, «Παράδοση και ανανέωση στο Βυζάντιο»* Κομοτηνή 20-23 Σεπτεμβρίου 2007, *Κεντρικές εισηγήσεις, περιλήψεις ανακοινώσεων, ερευνητικά - μεταπτυχιακά προγράμματα*, Κομοτηνή 2011, 347-350.
18. «Παρατηρήσεις στα βυζαντινά δάπεδα σε τεχνική *opus sectile* των ναών του Αγίου Όρους», *Βυζαντινά* 31 (2011) 107-146.
19. «Η δωροδοσία στις μονές του Αγίου Όρους τον 15^ο και 16^ο αιώνα: το τεκμήριο της μεταλλοτεχνίας», *Το Άγιον Όρος στον 15^ο και 16^ο αιώνα*, Πρακτικά Συνεδρίου, Θεσσαλονίκη 2012, 313-342.

20. «Η τέχνη στον Άθω: γλυπτική, ξυλογλυπτική, μεταλλοτεχνία, κεντητική», *Το Άγιον Όρος στα χρόνια της Απελευθέρωσης. Αφιέρωμα στην εκατονταετηρίδα της Απελευθέρωσης (2/15 Νοεμβρίου 1912)*, Θεσσαλονίκη 2012, 313-351.

21. «Η μεταλλοτεχνία τον 16^ο αι.: άγνωστα έργα στο Άγιον Όρος», 32^ο *Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης, πρόγραμμα και περιλήψεις εισηγήσεων και ανακοινώσεων*, Αθήνα 2012, 60-61.

22. «Τεχνικές και τεχνοτροπικές τάσεις στην ξυλογλυπτική από τα μέσα του 15^{ου} έως τα τέλη του 19^{ου} αι. Η συμβολή των έργων του Αγίου Όρους και της Κύπρου», *Επιστημονικό Συμπόσιο «Άγιον Όρος και Κύπρος»*, Λευκωσία 15-16 Δεκεμβρίου 2012 [υπό δημοσίευση στο: *Κυπριακαί Σπουδαί ΟΣΤ' (2012)*].

23. «Ο κλασικισμός στην μαρμαρογλυπτική και την ξυλογλυπτική του Αγίου Όρους: δύο διαφορετικές πορείες», *Ζ' Επιστημονικό Συνέδριο «Το Άγιον Όρος στα χρόνια της Απελευθέρωσης»*, *Πρακτικά*, Θεσσαλονίκη 2013, 235-247.

24. «Η ξυλογλυπτική στο Άγιον Όρος τον 16^ο αι.», *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας ΑΔ'* (2013) 323-336.

25. «Λόγια πρόσωπα και λόγιο περιβάλλον στο Άγιον Όρος (14^{ος} -18^{ος} αι.): η δυναμική τους στην τέχνη», *Άγιον Όρος και Λογιοσύνη*, *Πρακτικά Συνεδρίου*, Θεσσαλονίκη 2014, 255-271.

26. «Η ξυλογλυπτική στο Άγιον Όρος τον 16^ο και 17^ο αιώνα: από την πρώιμη παραγωγή και τα επείσακτα έργα στους μοναχούς τεχνίτες», *Αθωνικά Τετράδια 1* (2014) 99-107.

27. «Recent information about the building history in the St Paul's monastery, Mt Athos: the contribution of a small scale excavation», *Niš and Byzantium XIII, Stefan Nemanja between East and West*, Niš 2015, 271-286.

28. «Διαδρομές έργων τέχνης, αρχιτεκτονικών μελών και γλυπτών από τα μετόχια στις αθωνικές μονές κατά τη βυζαντινή και μετά την Άλωση περίοδο. Η μαρτυρία των πηγών και των αντικειμένων», *Η εξακτίνωση του Αγίου Όρους στον Ορθόδοξο κόσμο: τα μετόχια*, Θεσσαλονίκη 2015, 443-459.

29. «Παλαιά και νέα ευρήματα από τις ανασκαφικές έρευνες στις

αγιορειτικές μονές Βατοπεδίου, Φιλοθέου και Αγίου Παύλου», *Το Αρχαιολογικό Έργο στη Μακεδονία και στη Θράκη, 28^η Συνάντηση, 5-7 Μαρτίου, Θεσσαλονίκη 2015*

30. *Water in Arts and Crafts in the Berat Region, 4th century B.C. to 19th century A.D. Exhibition Catalogue (ed. K. Giakoumis), Tirana 2015, nos 1.3., 3.1. 3.6, 7.4, 9.1., 9.2.*

31. «The Byzantine bell-tower in Vatopedi Monastery on Mount Athos (1427). The sculpted decoration and its significance», *JÖB 65 (2015) 153-168.*

32. «Η τέχνη στο Άγιον Όρος κατά τον 17^ο και 18^ο αι.: παραγγελιοδότες και Δημιουργοί», *Το Άγιον Όρος κατά τον 17^ο και 18^ο αιώνα, Από τους μεταβυζαντινούς στους νεότερους χρόνους, Θεσσαλονίκη, 9-11 Οκτωβρίου 2015* (υπό δημοσίευση στα Πρακτικά).

33. «Η συλλογή των παναγιαρίων της μονής Βατοπεδίου (14^{ος} - 19^{ος} αι.)», *Α' [H'] Συνάντηση Ελλήνων Βυζαντινολόγων, Αθήνα 16-18 Δεκεμβρίου 2015.*

34. «Unpublished Byzantine and Post-Byzantine Inscriptions on Mt Athos», *Inscriptions. Their contribution to Byzantine and Post-Byzantine History and History of Art (ed. Chr. Stavrakos), Wiesbaden 2016, 279-319.*

35. «Excavations on Mt Athos: Shedding Light on the Building History of Some Athonite Foundations during the Byzantine and the Early Ottoman Period», *23rd International Congress of Byzantine Studies. Belgrade, 22-27 August 2016, 916-917.*

36. «Κτητορική δραστηριότητα και δωρεές έργων τέχνης στο Άγιον Όρος (10ος - 16ος αι.)», *Πρώτο Διεθνές Επιστημονικό Εργαστήριο της Αγιορειτικής Εστίας, 9- 10 Δεκεμβρίου 2016* (υπό δημοσίευση).

37. «Byzantine and Post-Byzantine Athonite Dedicatory Inscriptions in Historical and Archaeological Context», *Texts-Inscriptions-Images, Art Readings 2016 (eds. E. Moutafov-J. Erdeljan), Sofia 2017, 159-186.*

38. (σε συνεργασία με Β. Μαλαδάκη) «Mt Athos: Restoration, Preservation and Promotion of Orthodox Religious Heritage: The Case of Luxury Objects» *International Conference: Museums and Restoration as Instruments of Cultural*

Heritage Preservation: Present Day Challenges, Kiev, June, 5-9, 2017.

39. «A Unique 15th Century Donation to Vatopedi; a Pair of Wood- carved Lecterns,» *Byzantine and Post-Byzantine Art: Crossing Borders* (eds. E. Moutafon-I. Toth), Sofia 2018, 265-302.

40. «Ιερά Μονή Βατοπεδίου», «Ιερά Μονή Ιβήρων», «Ιερά Μονή Ξηροποτάμου», «Τέχνη - κειμήλια: γλυπτική, ξυλογλυπτική, εικονογραφημένα χειρόγραφα, μικροτεχνία, κεντητική, φωτογραφία», *Το Άγιον Όρος των προσκυνητών* (υπό δημοσίευση).

41. (σε συνεργασία με Χ. Σταυράκο) «Σπάνιο αδημοσίευτο σφραγιστικό εύρημα από τη Μονή Βατοπεδίου Αγίου Όρους», *Διεθνές Επιστημονικό Συμπόσιο προς τιμήν του ομότιμου καθηγητή Γ. Βελένη, Θεσσαλονίκη, 4-7 Οκτωβρίου 2017*.

42. (σε συνεργασία με Χ. Σταυράκο) «Traditions and Inscriptions: Truth of Lies?», *XV International Congress of Greek and Latin Epigraphy (Vienna 28th August – 1st September 2017) Thematic panels on Byzantine Epigraphy, Wien, 28 August-1 September 2017*

43. (σε συνεργασία με Χ. Σταυράκο) «Alive Histories in Writing Matters: Recent Data and New Approaches in a Little-Known Material» *International Conference: Art Readings 2018. Marginalia*, Sofia, March, 23-25, 2018.

44. Flora in Arts and Artefacts of the Korça Region. Twelfth Century B.C. to Twentieth Century A.D., ed. K. Giakoumis, Tirana 2018, 108-112 (no A2, A3), 177-180 (no B5, B6).

45. «Παρατηρήσεις σε παναγάρια της μονής Βατοπεδίου (14^{ος} – 16^{ος} αι.)», *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας* 39 (2018), 427-438.

46. Νεώτερα στοιχεία για τη δραστηριότητα των εργαστηρίων μαρμαρογλυπτικής του Αιγαίου στο Άγιον Όρος (αρχές 19ου αι.): ο γλυπτός διάκοσμος του προσκυνηταρίου της Θεοτόκου στη μονή Μεγίστης Λαύρας», *Τιμητικός Τόμος στον αρχαιολόγο Ιωακείμ Παπάγγελο* (υπό έκδοση).

47. «Η επένδυση της στάχωσης του κώδικα 456 στην αγιορειτική μονή Αγίου Παύλου», *Τιμητικός Τόμος στον καθηγητή Ευθύμιο Τσιγαρίδα* (υπό έκδοση).

48. «Το παραθαλάσσιο οχυρό της μονής Αγίου Παύλου και η χρονολόγησή

του: τα αρχαιολογικά δεδομένα και μια αποτοχισμένη επιγραφή», *Οχυρώσεις της Οθωμανικής περιόδου στο Αιγαίο, Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου (Μυτιλήνη, 30-31 Οκτωβρίου 2018)*, Μυτιλήνη 2018 (υπό έκδοση).

49. «Το ξύλινο τέμπλο και η μετάβασή του από τη βυζαντινή στην μετά την Άλωση περίοδο», *Επιστημονική Συνάντηση Το ξυλόγλυπτο τέμπλο των μεταβυζαντινών χρόνων (16^{ος} – 19^{ος} αι.)*, Θεσσαλονίκη, 30 Νοεμβρίου-1 Δεκεμβρίου 2018.

50. Πολυτελή και ταπεινά αντικείμενα στις αθωνικές μονές: οι δωρητές και τα ιστορικά συμφραζόμενα (10^{ος} – 16^{ος} αι.), Τρίτο Διεθνές Επιστημονικό Εργαστήριο της Αγιορειτικής Εστίας, Θεσσαλονίκη, 7-9 Δεκεμβρίου 2018 (υπό έκδοση στα Πρακτικά).

51. «Τα εργαστήρια μεταλλοτεχνίας της Βόρειας Βαλκανικής και η δυναμική τους στον 16^ο αιώνα», *Επιστημονική Συνάντηση «Εκκλησία και Τέχνη στη Θεσσαλία τον 16^ο αι.»*, Λάρισα 1-2 Μαρτίου 2019 (υπό έκδοση στα Πρακτικά).

52. «Επενδύσεις φορητών εικόνων της παλαιολόγιας περιόδου: ο διάκοσμος, τα καλλιτεχνικά κέντρα και ο ρόλος της Θεσσαλονίκης», *Επιστημονική Ημερίδα «Η Βυζαντινή Τέχνη της Θεσσαλονίκης»*, Θεσσαλονίκη, Σάββατο 16 Μαρτίου 2019.

53. «Νέες παρατηρήσεις γύρω από τη διαμόρφωση και εξέλιξη της ξυλογλυπτικής στα Δωδεκάνησα (14^{ος} - 17^{ος} αι.)», *ΚΑ' Πολιτιστικό Συμπόσιο Δωδεκανήσου*, Κάλυμνος, 27-30 Ιουνίου 2019.

54. (σε συνεργασία με Β. Μαλαδάκη) «Τόποι και αντιλήψεις της ιερότητας στον Άθωνα. Από τον αρχαίο κόσμο στον βυζαντινό», *Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο «Ιερά και Λατρείες στο Αιγαίο από τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους έως και την Ύστερη Αρχαιότητα (11^{ος} αι. π. Χ. – 6^{ος} αι. μ. Χ.)*, Λήμνος, 11-15 Σεπτεμβρίου 2019 (υπό έκδοση στα Πρακτικά).

55. «Ο γλυπτός διάκοσμος του νέου καθολικού», *Το νέο καθολικό της Ιεράς Μονής Ξενοφώντος (1819-2019)*, Άγιον Όρος 2019, 111-135.

56. (σε συνεργασία με Α. Κατσιώτη και Ν. Μαστροχρήστο) «Ζεύγος δεσποτικών εικόνων στον ναό της Κοίμησης της Θεοτόκου της Λίνδου και οι αργυρές επενδύσεις τους. Ένα άγνωστο σύνολο του 15^{ου} αι. στη Ρόδο», *Γ' [I] Συνάντηση Ελλήνων Βυζαντινολόγων*, Ιωάννινα, 27-30 Νοεμβρίου 2019.

57. «Οι ξυλόγλυπτοι σταυροί των αθωνικών σκευοφυλακίων και τα επίπεδα

ανάγνωσής τους», *Δ΄ Διεθνές Επιστημονικό Εργαστήριο της Αγιορειτικής Εστίας*, Θεσσαλονίκη 7-8 Δεκεμβρίου 2019.

58. «Παρατηρήσεις στην ιστορία του Αγίου Όρους (10^{ος} - 17^{ος} αι.): η συμβολή των έργων τέχνης», διάλεξη στο Τμήμα Ιστορίας - Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (27-4-2012).

Βιβλιοκρισία

Μ. Α. Κυριακίδου, *Ευλόγλυπτα τέμπλα της Κύπρου της περιόδου της Τουρκοκρατίας (1571-1878). Τα χρονολογημένα και τα κατά προσέγγιση χρονολογούμενα έργα*, Λευκωσία 2011, στο: *Κυπριακαί Σπουδαί* ΟΕ΄ (2011) 503-511.